

Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat

TARTUNTATAUTILAIN 15 § ja 16 § MUKAISTEN MÄÄRÄYSTEN KUMOAMINEN

ASIAN TAUSTAA

Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi 11.3.2020. Aluehallintovirasto on 12.10.2021 tehnyt tartuntojen ehkäisemiseksi asiassa LSAVI/11075/2021 tartuntatautilain 15-16 § nojalla seuraavat päätökset:

1. Lounais-Suomen aluehallintovirasto on velvoittanut tartuntatautilain 15 § nojalla Turun kaupungin ja Kaarinan kaupungin, kummankin omalla toimialueellaan, järjestämään Meyer Turku Oy:n, tytäryhtiöineen, telakan työmaihin kuuluvilla työpaikoilla Turun ja Kaarinan kuntien alueella oleskeleville henkilöille terveystarkastuksen SARS-CoV-2-viruksen aiheuttaman yleisvaarallisen tartuntatauti Covid-19:n leviämisen estämiseksi.
2. Lounais-Suomen aluehallintovirasto on määrännyt tartuntatautilain 16 §:n nojalla kaikki Meyer Turku Oy:n työmaihin kuuluvilla työmailla Turun ja Kaarinan kaupunkien alueilla oleskelevat henkilöt osallistumaan Turun tai Kaarinan kaupungin järjestämään terveystarkastukseen SARS-CoV-2-viruksen aiheuttaman yleisvaarallisen Covid-19-tartuntataudin leviämisen estämiseksi.

Tämä määräys on koskenut työsuhteessa Meyer Turku Oy:öön tai sen tytäryhtiöihin olevia työntekijöitä, alihankkijoiden työntekijöitä sekä muilla mahdollisilla perusteilla telakan alueella oleskelevia

LOUNAIS-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

Postiosoite: PL 4, 13035 AVI | Käyntiosoite: Itsenäisyydenaukio 2, Turku

puh. 0295 018 000

kirjaamo.lounais@avi.fi

www.avi.fi

työntekijöitä Turun ja Kaarinan kaupunkien alueella sijaitsevilla toimipaikoilla. Meyer Turku Oy:n lisäksi tämä päätös koskee Piikkio Works Oy, Shipbuilding Completion Oy:n sekä Technology Design and Engineering Eng'nD Oy:n Turussa tai Kaarinassa olevien työpaikkojen alueella oleskelevaa henkilöstöä.

Määräys on aluehallintoviraston päätöksellä 12.10.2021 asetettu olemaan voimassa 13.10.2021 – 2.5.2022.

KUULEMINEN

Kuuleminen on hallintolain 34 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaisesti ilmeisen tarpeetonta, koska päätöksellä lopetetaan perusoikeuksia tartuntatautilain nojalla rajoittava oikeustila saatujen selvitysten perusteella.

ASIASSA HANKITTU SELVITYS

Asiassa on 31.1.2022 saatu Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin, Turun ja Kaarinan kaupunkien lausunnot. Lausuntopyyntö on lisäksi lähetetty tiedoksi Meyer Turku Oy:lle.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Ratkaisu Lounais-Suomen aluehallintovirasto kumoaa seuraavan päätöksen, koska sille ei ole enää olemassa lakimääräisiä edellytyksiä:

Aluehallintovirasto on 12.10.2021 tehnyt asiassa LSAVI/11075/2021 tartuntatautilain 15-16 § nojalla seuraavat päätökset:

1. Lounais-Suomen aluehallintovirasto on velvoittanut tartuntatautilain 15 § nojalla Turun kaupungin ja Kaarinan kaupungin, kummankin omalla toimialueellaan, järjestämään Meyer Turku Oy:n, tytäryhtiöineen, telakan työmaihin kuuluvilla työpaikoilla Turun ja Kaarinan kuntien alueella oleskeleville henkilöille terveystarkastuksen SARS-CoV-2-viruksen aiheuttaman yleisvaarallisen tartuntatauti Covid-19:n leviämisen estämiseksi.

2. Lounais-Suomen aluehallintovirasto on määrännyt tartuntatautilain 16 §:n nojalla kaikki Meyer Turku Oy:n työmaihin kuuluvilla työmailla Turun ja Kaarinan kaupunkien alueilla oleskelevat henkilöt osallistumaan Turun tai Kaarinan kaupungin järjestämään terveystarkastukseen SARS-CoV-2-viruksen aiheuttaman yleisvaarallisen Covid-19-tartuntataudin leviämisen estämiseksi.

Edellä kohdissa 1-2 mainitut määräykset kumotaan. Kumoaminen astuu voimaan välittömästi.

Perustelut

Turun kaupungin lausunnon mukaan Meyer Turku Oy:n telakalla tehtyjen SARS-CoV-2-viruksen torjuntatoimet ovat sekä syksyllä 2021 että nyt alkuvuonna 2022 auttaneet tautitapausten pitämisessä hallinnassa erityisesti verrattuna muun lähialueen tilanteeseen. Sairaanhoidopiirin tartuntataudeista vastaavan lääkärin kanssa Turun kaupunki on tulkinnut suotuisen kehityksen osaltaan liittyvän telakka-alueella tehtäviin terveystarkastuksiin. Lisäksi terveystarkastuksiin on liitetty infoa korona-rokotuksista ja sillä on ollut erityisesti vakava tautitapauksia vähentävä vaikutus. Suotuisien vaikutuksien vuoksi Turun kaupunki puoltaa tartuntatautilain 15 § nojalla tehtävien terveystarkastusten jatkamista SARS-CoV-2- viruksen aiheuttaman yleisvaarallisen tartuntatauti Covid- 19:n leviämisen estämiseksi Meyer Turku Oy:n, sen tytäryhtiöiden ja telakan työmaihin kuuluvilla työpaikoilla.

Turun kaupungin lausunnon mukaan nykyisessä epidemiatilanteessa on perusteltua jatkaa terveystarkastuksia tartuntatautilain 15 § mukaisesti vapaaehtoisina eikä enää tartuntatautilain 16 § mukaisesti pakollisina. Turun kaupungin lausunnon mukaan telakka-alueella on tehty Meyer Turku Oy:n toimesta laajalti erilaisia toimia. Toimia on tehty monella eri tavalla ja telakalla on oma koronaryhmä, joka seuraa ja arvioi tilannetta säännöllisesti. Yhteistyötä on tehty viikoittain Turun kaupungin tartuntatautiviranomaisten kanssa. Lisäksi on pidetty säännöllisesti yhteistyökokouksia Turun kaupungin

ja sairaanhoitopiirin tartuntatautiviranomaisten sekä telakan koronaryhmän edustajien kanssa. Telakan työterveyshuolto on tehnyt aktiivista yhteistyötä sekä jäljitystoiminnassa että rokotuksissa. Työntekijöitä on testattu oireisena joko Turun kaupungin koronantorjuntabussissa tai telakan työterveyshuollon kautta yksityissektorilla. Lisäksi terveystarkastusten yhteydessä on tarvittaessa otettu koronanäyte. Turun kaupungin rokotustiimi on ollut telakka-alueella kerran viikossa rokottamassa erityisesti verkostoyritysten työntekijöitä.

Terveystarkastusten toteuttamiseksi on pidetty Turun kaupungin tartuntatautiviranomaisten sekä telakan edustajien kanssa infotilaisuuksia erityisesti verkostoyrityksien edustajille, jotta koronatietoutta on saatu vielä tehostettua eri verkostoyrityksissä. Viestinnän merkitys on keskeinen. Telakka-alueella on toteutettu viestintää useilla eri tasoilla. Telakalla on ollut rajoituksia esimerkiksi kokoontumisissa, koulutuksissa, vierailuissa, työmatkoissa sekä soveltuvissa tehtävissä on ollut etätyösuositus. Telakka-alueella on maskipakko, työntekijöiden taukoja on porrastettu, siivoukseen ja ruokailuihin on tehty erilaisia toimia terveysturvallisuuden parantamiseksi. Kaikilla toimilla on hyvin todennäköisesti ollut vaikutusta epidemiatilanteeseen telakka-alueella.

Turun kaupungin lausunnon mukaan toimenpiteiden voidaan katsoa olevan riittäviä. Erityisesti syksyllä delta-variantin aikana saatiin tehokkailla terveystarkastus- ja rokotustoimilla tilannetta rauhoittumaan. Tammikuun 2022 aikana on tehty terveystarkastuksia noin 900 henkilölle, joista valtaosa on tullut töihin telakka-alueelle ulkomailta. Terveystarkastuksien avulla voidaan tarkistaa uusien työntekijöiden rokotussuoja. Rokotussuojan ollessa puutteellinen voidaan ohjeistaa rokotusohjelman aloitukseen tai jatkamiseen. Turun kaupunki kokee terveystarkastuksien olevan riittäviä.

Turun kaupungin lausunnon mukaan terveystarkastusten toteuttamiseksi on luotu selkeä malli, jossa keskitytään erityisesti ulkomailta tulevien uusien työntekijöiden terveystarkastuksiin.

Uusien ulkomailta tulevien työntekijöiden osalta malli on varsin ketterä. Sen avulla pystytään jakamaan tietoutta esimerkiksi suomalaisesti koronarokotusohjelmasta. Jos telakka-alueelle tulee paikallisia ryppäitä, voidaan näiden selvittämiseksi tehdä terveystarkastuksia. Epidemian torjuntaa telakka-alueella edesauttaa säännöllinen terveystarkastustoiminta, kunnes globaali pandemiatilanne rauhoittuu.

Kaarinan kaupungin lausunnon mukaan Kaarinan kaupungissa päätös LSAVI/11075/2021 koski Piikkio Works Oy:tä, jossa työskentelee noin 320 henkilöä. Heille järjestettiin tartuntatautilain 16 § mukaiset pakolliset terveystarkastukset loka-marraskuussa 2021. Lisäksi paikallisesti heidän toimitiloissaan järjestettiin rokotustapahtuma. Tarkastuksissa huomio kiinnittyi suhteellisesti vähempään ulkomaalaisten osuuteen työntekijöissä kuin Meyer Turku Oy:n Turun toimipisteessä ja huomattavasti vähäisempään vaihtuvuuteen henkilöstössä. 320 työntekijästä ulkomaalaisia oli noin 50. Rokotustapahtuman jälkeen tehosteannokset on sovittu annettavaksi Kaarinan terveystarkastuskeskuksella. Uusille työntekijöille on järjestetty mahdollisuus ottaa rokotteet edellä mainitussa rokotuskeskuksessa. Piikkio Works Oy:llä ovat olleet terveysturvalliset käytänteet jo olemassa ennen tarkastusten alkua, eikä niiden osalta ollut lisätoimenpiteitä tai ohjaustarvetta. Kyseisellä toimipaikalla on ollut yksittäisiä Covid-19 tartuntoja, joiden alkuperä on pääsääntöisesti työntekijöiden oma perhepiiri, eikä jatkotartuntoja ole ollut kyseisessä toimipisteessä.

Kaarinan kaupungin tartuntatautivastaavan näkemyksenä on, että Piikkio Works Oy:n osalta ei ole tarpeen jatkaa tartuntatautilain 15 § tai 16 § mukaisia vapaaehtoisia eikä pakollisia terveystarkastuksia. Tartuntatautilain 14 § mukaiset toimenpiteet katsotaan riittäviksi ottaen huomioon Piikkio Works Oy:n tilanne edellä kerrotun tavoin.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin lausunnon mukaan Lounais-Suomen aluehallintoviraston päätöstä edeltävällä ajalla (28.8.2020-11.10.2021) Meyer Turku Oy:öön (mukaan lukien kyseiseen työpaikkaan liittyvät muut työpaikat) liittyviä covid-19 -tartuntoja

tunnistettiin 704 siten, että päätöstä edeltävän kolmen kuukauden aikana näistä todettiin 226. Päätöksen voimassaoloaikana (13.10.2021 alkaen) Meyer Turku Oy:öön (mukaan lukien kyseiseen työpaikkaan liittyvät muut työpaikat) liittyviä tartuntoja on toistaiseksi kirjattu 136 kappaletta Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin ja alueen kuntien käytössä olevaan SAI-rekisteriin. Ottaen huomioon yleisen epidemiatilanteen kehittymisen ja erityisesti sen voimakkaan kiihtymisen koronaviruksen omikronvariantin myötä, Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri pitää toteutunutta kehitystä Meyer Turku Oy:öön (mukaan lukien kyseiseen työpaikkaan liittyvät muut työpaikat) liitettyjen tartuntojen osalta hyvin suotuisana. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin mielestä tämä osoittaa, että tehdyllä päätöksellä on ollut tosiasiallista vaikutusta tartuntojen hillitsemiseksi koko ajan vaikeutuneessa epidemiatilanteessa.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri puoltaa tartuntatautilain 15 § nojalla tehtävien terveystarkastusten jatkamista SARS-CoV-2-viruksen aiheuttaman yleisvaarallisen tartuntatauti Covid-19:n leviämisen estämiseksi Meyer Turku Oy:n, sen tytäryhtiöiden ja telakan työmaihin kuuluvilla työpaikoilla.

Tällä hetkellä voimassa olevan päätöksen mukaan kaikki Meyer Turku Oy:n työmaihin kuuluvilla työmailla Turun ja Kaarinan kaupunkien alueilla oleskelevat henkilöt on määrätty tartuntatautilain 16 §:n nojalla osallistumaan Turun tai Kaarinan kaupungin järjestämään terveystarkastukseen SARS-CoV-2-viruksen aiheuttaman yleisvaarallisen Covid-19-tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Määräys on osoittautunut tehokkaaksi keinoksi yhdessä tartuntatautilain 15 § mukaisen määräyksen kanssa. Harkittavaksi kuitenkin jää, onko tartuntatautilain 16 §:n nojalla määrättyjä velvoittavia terveystarkastuksia enää välttämätöntä järjestää, koska a) covid-19-epidemiatilanne on tätä nykyä hyvin erilainen verrattuna määräyksen teko aikaan vallinneeseen tilanteeseen, sillä taudin 14 vuorokauden ilmaantuvuus/100 000 henkilöä on Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin alueella nyt noin 1500 ja entisenkaltaista tartunnan jäljitystä ei kyetä enää ylläpitämään ja b) huolimatta epidemiatilanteen pahentumisesta, alueellamme ei ole muita

työpaikkoja tai vastaavia kohteita, joihin olisi ulotettu tartuntatautilain 15 § ja/tai 16 § mukaisia määräyksiä. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri katsoo, että vallitseva epidemiatilanne huomioiden enää ei ole oikeasuhteista kohdentaa tartuntatautilain 16 § mukaista määräystä pakollisesta terveystarkastuksesta vain yhdelle työpaikalle (mukaan lukien kyseiseen työpaikkaan liittyvät muut työpaikat) olkoonkin, että aiemmin pandemian aikana kyseiseen kohteeseen/kohteisiin on yhdistetty runsaasti covid-19-tartuntoja. Operatiivisista toimenpiteistä ovat huolehtineet Turun ja Kaarinan kaupungit yhdessä määräysten kohteena olevien yritysten kanssa. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin rooli asiassa on ollut konsultatiivinen, minkä vuoksi se viittaa yksityiskohtaisten toimenpiteiden osalta Turun kaupungin antamaan lausuntoon.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri toteaa lausunnossaan, että torjuntatoimilla on saatu aikaan mitattava edullinen vaikutus niiden kohteena olevissa yrityksissä ja toimipaikoissa. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri arvioi, että toteutunutta ankarammilla määräyksillä saavutettu lisähyöty olisi jäänyt melko vähäiseksi, mutta aiheuttanut merkittäviä toiminnallisia ja taloudellisia haittoja määräyksen kohteena oleville yrityksille, toimipaikoille sekä työntekijöille. Lisäksi toteutunutta ankarammat rajoitukset olisivat aiheuttaneet jopa merkittäviä taloudellisia heijastevaikutuksia muuhun yhteiskuntaan.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin lausunnon mukaan laivanrakennusteollisuus on pandemian mittaan osoittautunut haastavaksi tartunnantorjunnan kannalta niin Varsinais-Suomessa kuin Raumalla ja Helsingissä. Havaittujen ongelmakohtien suhteen sairaanhoitopiiri viittaa 11.10.2021 Lounais-Suomen aluehallintovirastolle antamaansa lausuntoon, josta käyvät seikkaperäisesti ilmi monet laivanrakennusteollisuuteen yhdistetyt tartunnantorjunnalliset haasteet. Sairaanhoitopiiri katsoo, että 12.10.2021 tehdyllä päätöksellä (LSAVI/11075/2021) on kyetty vaikuttamaan edullisesti covid-19-infektioiden tartunnantorjuntaan, vaikka toimintaympäristö on ollut hankala. Toteutuneet terveystarkastukset ovat luoneet järjestelmällisen kuvan tartunnantorjunnasta kaikille osapuolille (Varsinais-Suomen

sairaanhoidopiiri, Turun kaupunki, Meyer Turku Oy, telakan alihankintaverkosto sekä työntekijät). Toiminta sujuu nyt rutiininomaisesti. Samoin terveystarkastusten puitteissa on kyetty tarjoamaan covid-19-rokotetteita laivanrakennusteollisuuteen saapuvalla työvoimalla, mikä on osoittautunut hyväksi ratkaisuksi: Rokottamalla terveydenhuollon toimijat pystyvät torjumaan taudin leviämistä ja samalla ulkomaiset työntekijät saavat täyden rokotussarjan myötä halutessaan EU:n koronatodistuksen. Varsinais-Suomen sairaanhoidopiiri otaksuu, että EU:n koronatodistuksen saantimahdollisuus on lisännyt ulkomaisten työntekijöiden rokottautumisintoa.

Meyer Turku Oy on viestittänyt, että heille saapuvan ulkomaisen työvoiman määrä lisääntyy voimakkaasti talven ja kevään 2022 aikana. Tämä on omiaan lisäämään covid-19-infektioiden ja –epidemioiden riskiä laivanrakennusteollisuudessa, mikä on otettava huomioon harkittaessa mahdollisia uusia alaan kohdistuvia rajoituksia tai määräyksiä.

Terveystarkastukset ovat palvelleet myös muuta yleisvaarallisten tartuntatautien torjuntaa covid-19-infektioiden leviämisen estämisen lisäksi. Telakkateollisuudessa työskentelee runsaasti ukrainalaisia työntekijöitä, jotka saapuvat Suomeen töihin rotaatioperiaatteella. Maassa sairastui rokottamaton pikkulapsi syyskuussa polioviruksen aiheuttamaan halvaukseen. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos ohjeisti 4.11.2021, että myös Ukrainasta Suomeen töihin tulevat voivat tarvita poliorokotteen. Työturvallisuuslain mukaan työnantaja on velvollinen huolehtimaan työntekijöiden terveydestä ja turvallisuudesta työssä, myös suojasta rokotuksilla ehkäistäviä tauteja vastaan. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan työnantajat voivat tehdä tarvittaessa yhteistyötä kunnan terveysviranomaisten kanssa. Nykyisen tartuntatautilain 15 § ja 16 § määräysten voimassaoloaikana on kyetty myös kiinnittämään huomiota Ukrainasta saapuvien työntekijöiden poliorokotustarpeeseen ja tietojemme mukaan heille on Meyer Turku Oy:n rokotuspisteessä annettu covid-19-rokotusten lisäksi poliorokotuksia.

Tartuntatautilain 15 § mukaan aluehallintovirasto voi määrätä järjestettäväksi toimialueensa jollakin paikkakunnalla tai tietyssä työpaikassa, laitoksessa, kulkuneuvossa tai vastaavassa paikassa oleskeleville terveystarkastuksen, jos tarkastus on yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi tarpeen. Terveystarkastukseen osallistuminen on vapaaehtoista.

Tartuntatautilain 16 § mukaan aluehallintovirasto voi päättää, että 14 ja 15 §:n mukaiseen terveystarkastukseen osallistuminen on pakollista, jos se on yleisvaarallisen tartuntataudin tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi välttämätöntä.

Edellä mainituista perusteista johtuen ei aluehallintoviraston määräys järjestää terveystarkastuksia tai osallistua niihin LSAVI/11075/2021 ole enää tarpeen eikä välttämätöntä yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi.

OHJAUS

Tartuntatautilain 8 § 3 momentin mukaan aluehallintovirasto tekee tässä laissa säädetyt hallinnolliset päätökset käyttäen hyväksi sairaanhoitopiirin kuntayhtymän, erityisvastuualueen ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntemusta.

Jos sairaanhoitopiiri katsoo myöhemmin epidemiatilanteen edellyttävän aluehallintoviraston toimivallassa olevia uusia toimia, aluehallintovirasto ohjaa sairaanhoitopiiriä ilmoittamaan omasta aloitteestaan asiasta aluehallintovirastolle.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Hallintolaki (434/2003) 6 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Tartuntatautilaki (1227/2016) 1 §, 8 §, 15 §, 16 § ja 91 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista (146/2017) 1 ja 5 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on liitteenä.

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös pannaan täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain 91 §:n 1 momentin ja lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 122 § nojalla.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antavat tarvittaessa ylijohtaja Leena Räsänen, puh. 0295 017 385 ja johtaja Heikki Mäki puhelin 0295 018 094.

Ylijohtaja

Leena Räsänen

Johtaja

Heikki Mäki

Tämä päätös on allekirjoitettu sähköisesti.

LIITE

Valitusosoitus

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätös yleistiedoksiantona

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Lounais-Suomen aluehallintovirastossa 15.3.2022 saakka. Päätöksen nähtäville asettamisesta ilmoitetaan yleisessä/ tietoverkossa aluehallintoviraston verkkosivulla www.avi.fi.

Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu aluehallintoviraston verkkosivulla.

Jakelu

Turun kaupunki

Kaarinan kaupunki

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri, jota pyydetään tiedottamaan päätöksestä alueensa kuntien tartuntataudeista vastaavia lääkäreitä

Lounais-Suomen poliisilaitos

Varsinais-Suomen pelastuslaitos

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sosiaali- ja terveysministeriö

Tiedoksi

Meyer Turku Oy

Maksuton päätös

Tämä asiakirja LSAVI/1341/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSAVI/1341/2022 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Mäki Heikki 14.02.2022 13:12

Ratkaisija Räsänen Leena 14.02.2022 12:47